



МИХАЙЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА  
Кам'янського району Черкаської області

**Р І Ш Е Н Н Я**

04.06.2018

Михайлівка

№ 6 - 4/VII

Про Програму розвитку обдарованих дітей на 2018–2022 роки у Михайлівській об'єднаній територіальній громаді

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про соціальну підтримку молоді», сільська рада

**В И Р І Ш И Л А:**

1. Затвердити Програму розвитку обдарованих дітей на 2018–2022 роки у Михайлівській об'єднаній територіальній громаді (далі – Програма), що додається.

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Михайлівської сільської ради та постійні комісії з соціально-гуманітарних питань, культури та спорту, з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та управління комунальним майном.

Сільський голова

В. Максименко

## **Програма розвитку обдарованих дітей на 2018–2022 роки у Михайлівській об'єднаній територіальній громаді**

### **1. Пояснювальна записка**

Першочерговими завданнями освітнього процесу є створення умов для розвитку і усвідомлення індивідуально-особистісних здібностей, властивостей, педагогічна підтримка дитячої індивідуальності.

Заклад освіти повинен забезпечити гідну освіту кожному і виховати людину, яка зможе змінювати на краще навколишню дійсність. Для цього найголовнішою цінністю повинна стати індивідуалізація – підхід до дитини як до особистості, створення найбільш сприятливих умов для реалізації її інтелектуального та творчого потенціалу.

Завданням сучасної освіти є виявлення тих сфер життєдіяльності, в яких кожна дитина найбільш успішна, щоб на цій основі здійснювати її загальний розвиток.

При організації роботи з обдарованими дітьми мова йде про створення такого освітнього середовища, яке забезпечувало б можливість виявлення і розвитку творчої активності, як обдарованих дітей та дітей з підвищеною готовністю до навчання, так і дітей з прихованими формами обдарованості.

Запропонована Програма зорієнтована на різні вікові рівні: дошкільний, молодший шкільний, підлітковий, старший шкільний. Впровадження Програми передбачає тісну співпрацю всіх учасників освітнього процесу: працівників закладів загальної середньої освіти, закладів позашкільної, дошкільної освіти, відділу освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Михайлівської сільської ради, методичної служби, організацій, громадськості, ін.

Програма складена з урахуванням можливостей закладів освіти об'єднаної територіальної громади і є основним документом, що визначає стратегію пошуку, виховання і розвитку обдарованих дітей. Програма має відкритий характер, може коригуватися, конкретизуватися, змінюватися, доповнюватися в залежності від реальних умов. Впровадження Програми не виключає також реалізацію інших програм і проектів, може синтезуватися та інтегруватися з ними.

### **2. Концепція роботи з обдарованими дітьми**

Програма базується на розумінні того, що сучасна соціальна ситуація диктує потребу у випускникові як людині, що володіє способами збереження та розвитку себе як особистості, здатної, реалізуючи свої індивідуальні запити, розв'язувати проблеми суспільства. „Розвиваючи себе – розвиваєш суспільство“ – теза, що відображає в деякій мірі характерну ознаку нового соціального

замовлення, яке передбачає побудову такого освітнього простору, де кожен здобувач освіти зможе самореалізуватися, самовизначитися, знайти себе, у розв'язуванні навчальних питань і проблемних ситуацій.

Визначення понять „обдарованість“ та „обдаровані діти“.

**Обдарованість** - індивідуальна потенційна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній галузі діяльності.

До групи *обдарованих дітей* можуть бути віднесені ті учні, які:

- 1) мають більш високі в порівнянні з більшістю інших однолітків інтелектуальні здібності, сприйнятливості до навчання, творчі можливості і прояви;
- 2) мають домінуючу, активну, певною мірою безмежну пізнавальну потребу;
- 3) відчують радість від розумової праці.

Для обдарованих дітей характерна висока швидкість розвитку інтелектуальної та творчої сфер, глибина і не традиційність мислення, проте з цілого ряду причин на певному етапі можуть проявлятися далеко не всі ознаки обдарованості.

Можна умовно виділити окремі категорії обдарованих дітей:

- 1) діти з надзвичайно високим загальним рівнем розвитку за інших рівних умов (такі діти найчастіше зустрічаються в дошкільному і молодшому шкільному віці);
- 2) діти з ознаками спеціальної розумової обдарованості – обдарованості в певній галузі науки (такі учні найчастіше виявляються в підлітковому віці);
- 3) діти з високими творчими (художніми) здібностями;
- 4) діти з високими лідерськими (керівними) здібностями;
- 3) діти, що не досягають з яких-небудь причин успіхів у навчанні, але володіють яскравою пізнавальною активністю, оригінальністю психічного складу, неабиякими розумовими резервами (можливості таких учнів нерідко розкриваються в старшому шкільному віці).

Виявлення обдарованих дітей повинно починатися вже в закладах дошкільної освіти на основі спостереження, вивчення психологічних особливостей, мови, пам'яті, логічного мислення. Робота з обдарованими та здібними дітьми, їх пошук, виявлення і розвиток повинні стати одним з найважливіших освітніх аспектів діяльності.

**Форми роботи** з обдарованими дітьми: групові заняття, предметні гуртки, гуртки за інтересами, конкурси, курси за вибором, участь в олімпіадах, робота за індивідуальними планами, дослідницька діяльність та участь в науково дослідницьких конкурсах, робота освітнього округу

### **3. Мета**

**Мета** Програми розвитку обдарованих дітей на 2018–2022 роки у Михайлівській об'єднаній територіальній громаді: визначити організаційні, науково-практичні та психолого-педагогічні заходи з розробки та впровадження ефективних методів і технологій виявлення, навчання й виховання обдарованих дітей; створити умови для всебічного та гармонійного розвитку особистості, підтримки та заохочення здібних дітей.

#### **4. Основні завдання:**

1. Створення системи цілеспрямованого виявлення, підтримки, розвитку, навчання та виховання обдарованих дітей на діагностичній основі.
2. Сприяння розвитку пізнавальних інтересів у дітей, ознайомлення з науковим вивченням навколишнього світу через удосконалення науково-дослідної, інноваційної, експериментальної діяльності.
3. Підготовка педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, закладів позашкільної освіти до роботи з обдарованими дітьми, переорієнтація на розвиток якостей творчої особистості в учнів.
4. Підвищення соціального статусу обдарованих дітей та їх наставників.
5. Створення системи стимулювання інтелектуально й творчо обдарованих дітей та педагогічних працівників, які їх навчають.
6. Об'єднання зусиль закладів освіти, громадських організацій у створенні оптимальних умов для розвитку та творчої реалізації обдарованих дітей.

#### **5. Основні етапи роботи**

##### *Діагностико-констатувальний етап (2018 – 2019):*

1. Вивчення напрямків розумової діяльності учнів шляхом анкетування та особистісних потреб обдарованих дітей шляхом співбесіди.
2. Створення банку обдарованих та талановитих дітей.
3. Створення банку даних вчителів-наставників для обдарованих дітей.
4. Створення системи психолого-педагогічного супроводу обдарованих дітей.

##### *Діяльнісний етап (2019 - 2020):*

1. Організація психолого-педагогічної консультативної допомоги для учнів, спрямованих на творчу самореалізацію і самодостатність.
2. Розвиток сфери додаткової освіти, яка задовольняє потреби та інтереси обдарованих дітей.
3. Розширення можливостей для участі обдарованих дітей у шкільних, міжшкільних, обласних, всеукраїнських олімпіадах, творчих виставках, різноманітних конкурсах.
4. Створення умов для ознайомлення громадськості із основними досягненнями обдарованих дітей.
5. Створення умов для зміцнення здоров'я обдарованих дітей.
6. Організація консультативної роботи та підтримки батьків обдарованих дітей.
7. Підготовка, підвищення кваліфікації та стимулювання педагогічних кадрів по роботі з обдарованих дітей.

##### *Констатуючий етап (2020 – 2022н.р.):*

1. Аналіз отриманих результатів і внесення коректив у подальшу діяльність.
2. Створення банку педагогічного досвіду по роботі з обдарованих дітей.

#### **6. Заходи по впровадженню програми**

##### **6.1. Пошук і виявлення обдарованих дітей у закладах дошкільної освіти (ЗДО)**

№	Зміст	Термін виконання	Відповідальні
1.	Забезпечити реалізацію системи ранньої і поетапної діагностики та своєчасного виявлення обдарованих дітей.	Постійно	Директори ЗДО, психолог
2.	З метою виявлення здібних та обдарованих дітей проводити: -виставки малюнків, вишивок, виробів з бісеру, глини, пластиліну тощо; -конкурси швидкості лічби; -конкурси складання конструкторів, пазлів; -конкурси розв'язання головоломок, знання лічилок, загадок, віршів, казок; -конкурси юних вокалістів; -шахові та шашкові турніри.	Щорічно	Директори ЗДО, ЗЗСО
3.	Проводити роботу по виявленню, підтримці та супроводу обдарованих дітей серед дітей з обмеженими можливостями та особливими потребами.	Постійно	Директори ЗДО, психолог
4.	Організувати консультації для батьків з проблем розвитку здібностей їх дітей.	Щорічно	Директори ЗДО, психолог

**6.2.Розвиток, навчання і виховання обдарованих дітей у закладах дошкільної освіти**

№	Зміст	Термін виконання	Відповідальні
1.	Узгодити програми навчання ЗДО та початкових шкіл.	2018 – 2019	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та

			спорту
2.	Обладнати кімнати та куточки для самовираження нахилів дитини.	до 01.09.18	Директори ЗДО

**6.3. Пошук і виявлення обдарованих дітей у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО)**

<b>№</b>	<b>Зміст</b>	<b>Термін виконання</b>	<b>Відповідальні</b>
1.	Забезпечити реалізацію системи ранньої і поетапної діагностики та своєчасного виявлення обдарованих дітей.	Постійно	Директори ЗЗСО, психологи
2.	Провести розширення мережі годин гуртків за всіма напрямками, ввести години МАН та факультативів, спецкурсів за вибором.	Постійно	Сільська рада, Директори ЗЗСО
3.	З метою виявлення обдарованих та здібних дітей проводити в початковій школі: -шкільні та міжшкільні предметні олімпіади з української мови та літератури, математики; -конкурси знавців рідної мови ім. Петра Яцика, конкурси "Кенгуру", "Колосок", з інформатики, ін.; -шкільні та районні спартакіади; - огляди дитячої творчості юних художників; -огляди-конкурси музичного, вокального, хореографічного, декоративно-ужиткового видів мистецтва; -змагання на першість закладу	Постійно	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту, директори ЗЗСО



	освіти та ОТГ з шашок та шахів, ін.		
4.	<p>З метою виявлення здібних та обдарованих учнів щорічно проводити в середніх та старших класах:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- шкільні та міжшкільні олімпіади з базових предметів;</li> <li>- конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт МАН,</li> <li>- конкурс знавців рідної мови ім. Петра Яцика, мовно-літературний конкурс ім.. Т.Шевченка, ін.;</li> <li>- предметні декади;</li> <li>- конкурси-виставки учнівських робіт художньої творчості, музичного, вокального, хореографічного, декоративно-ужиткового видів мистецтва;</li> <li>- огляди-конкурси шкільні;</li> <li>- спартакіади;</li> <li>- дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Джура»;</li> <li>- туристичні змагання.</li> </ul>	Щорічно	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту, директори ЗЗСО
5.	<p>Вести інформаційний банк даних "Обдарованість", що включає в себе:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- дані про особливо обдарованих дітей;</li> <li>- дані про учасників предметних олімпіад та конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН;</li> <li>- дані про учасників конкурсів естетичного спрямування та спортивних змагань;</li> <li>- дані про вчителів, вихователів та керівників гуртків, які працюють з обдарованих дітей;</li> <li>- дані про мережу закладів освіти, що працюють з обдарованими</li> </ul>	Щорічно	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту, директори ЗЗСО

	дітьми; - програми роботи з обдарованих дітей, складені педагогами.		
6.	Сприяти участі учнів у Всеукраїнських і міжнародних конкурсах з різних галузей знань, у різноманітних просвітницьких конкурсах, виставках, олімпіадах різного рівня, які проводяться організаціями, Фондами, редакціями періодичних видань, закладами вищої освіти.	Щорічно	Директори ЗЗСО
7.	Проводити роботу по виявленню, підтримці та супроводу обдарованих дітей серед дітей з особливими освітніми потребами.	Постійно	Директори ЗЗСО, психологи
8.	Виявляти та підтримувати обдарованих дітей, які належать до соціально незахищених категорій. Забезпечувати їх участь у конкурсах, фестивалях, заходах.	Постійно	Директори ЗЗСО
9.	Організувати консультації для батьків з проблем розвитку здібностей їх дітей.	Щорічно	Директори ЗЗСО, психологи
10.	Видавати збірки творчих робіт обдарованих дітей.	По можливості	Директори ЗЗСО

**6.4. Розвиток, навчання і виховання обдарованих дітей у закладах загальної середньої освіти**



№	Зміст	Термін виконання	Відповідальні
1.	Забезпечити особистісно - орієнтований підхід у навчанні та вихованні обдарованих дітей.	Постійно	Директори ЗЗСО
2.	Включати в тексти предметних контрольних робіт завдання проблемно-творчого характеру щодо виявлення умінь учнів логічно мислити та орієнтуватися у нестандартних ситуаціях.	Постійно	Директори ЗЗСО
3.	Використовувати години варіативної частини (факультативи) навчального плану для розвитку творчих здібностей учнів.	Щорічно	Директори ЗЗСО
4.	Проводити інтелектуальні змагання між обдарованих дітей типу «Найрозумніший», «Що? Де? Коли?», «Дебати», наукові конференції.	Щорічно	Директори ЗЗСО,
5.	Проводити шкільний конкурс «Учень школи» з метою стимулювання творчої самореалізації учнів.	Щорічно	Директори ЗЗСО
6.	Проводити шкільні свята вшанування учнів-переможців, обласних та Всеукраїнських олімпіад, конкурсів, спартакіад.	Щорічно	Директори ЗЗСО
7.	Проводити зустрічі школярів з видатними людьми.	Постійно	Директори ЗЗСО
8.	Проводити відпочинок та	Щорічно	Директори ЗЗСО

	оздоровлення обдарованих дітей		
9.	Щорічно виплачувати матеріальне заохочення для обдарованих дітей, призерів III, IV етапів Всеукраїнських предметних олімпіад і II, III етапів конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН, обласного етапу Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика, Міжнародного мовно-літературного конкурсу ім. Т. Шевченка; учням, які нагороджені золотою та срібною медалями за високі досягнення у навчанні та за досягнення у навчанні; за розробку проектів і грантів під які виділяються інвестиції в межах кошторисних призначень.	Щорічно	Сільська рада
10.	Стимулювати працю педагогів, які підготували призерів III, IV етапів Всеукраїнських предметних олімпіад і II, III етапів конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН, обласного етапу Міжнародного конкурсу з української мови ім. П.Яцика, Міжнародного мовно-літературного конкурсу ім. Т.Шевченка в межах кошторисних призначень.	Щорічно	Сільська рада
11.	Сприяти розширенню мережі гуртків та годин МАН у ЗЗСО відповідно до запитів учнів.	2018 2019	Сільська рада, відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту

12.	Висвітлювати в засобах масової інформації творчі здобутки обдарованих дітей, їх участь у конкурсах, олімпіадах, оглядах тощо.	Постійно	Директори ЗЗСО
-----	---	----------	----------------

**6.5. Інформаційне та науково методичне забезпечення педагогічних працівників**

№	Зміст	Термін виконання	Відповідальні
1.	Організувати роботу творчих груп вихователів ЗДО з розробки та впровадження дидактичних ігор, логічних завдань, вправ для розвитку мовлення і творчої уяви.	Щорічно	Директор ЗДО «Барвінок» с. Михайлівки
2.	Організувати роботу творчої групи вчителів-предметників «Організація роботи обдарованих дітей при викладанні предмету» (семінари, круглі столи).	2018 –2019	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту
3.	Організувати роботу щодо обдарованих дітей у закладах освіти Михайлівської сільської ради.	2019 – 2020	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту
4.	Вивчати досвід роботи з обдарованих дітей в закладах освіти ОТГ.	Постійно	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту
5.	Використовувати мультимедійні засоби для	Постійно	Директори ЗЗСО

	навчання обдарованих дітей.		
--	-----------------------------	--	--

### 6.6. Експертиза і аналіз якості роботи з обдарованими дітьми

№	Зміст	Термін виконання	Відповідальні
1.	Проводити аналіз результатів роботи закладів освіти з обдарованих дітей.	Щорічно	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту
2.	Вести контроль стану викладання та моніторинг навчальних досягнень учнів, що відвідують шкільні та між шкільні факультативи .	Щорічно	Директори ЗЗСО
3.	Створити та поновлювати банк даних «Обдарованість» за розділами: I. Результати участі учнів у I, II, III, IV етапах олімпіад з базових дисциплін. II. Результати участі учнів в інтелектуальних конкурсах. III. Результати участі учнів у творчих конкурсах. IV. Результати спортивних досягнень учнів. V. Результати науково-дослідної роботи учнів, роботи МАН. VI. Авторські проекти вихователів, вчителів об'єднаної територіальної громади, реалізовані в	Щорічно	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту

	контексті розвитку закладів освіти по пріоритетних напрямках.		
4.	Спостерігати за динамікою особистих досягнень учнів через впровадження учнівського портфолію.	2018 – 2022	Директори ЗЗСО
5.	Здійснювати моніторинг результативності роботи з обдарованих дітей педагогічних працівників, які мають звання «вчитель вищої категорії», "старший вчитель", "вчитель-методист".	Щорічно	Директори ЗЗСО
6.	Пропагувати найкращий досвід роботи вчителів-новаторів, психологів, класних керівників з проблеми вивчення та розвитку природних обдарувань учнів у ЗМІ, фаховій пресі.	Постійно	Директори ЗЗСО

#### **7. Координація і контроль за виконанням Програми**

Координація і контроль за виконанням Програми покладається на відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Михайлівської сільської ради.

#### **8. Фінансово-економічне та матеріальне забезпечення**

Фінансово-економічне та матеріальне забезпечення здійснюється за рахунок коштів бюджету сільської ради, інших джерел, використання яких не заборонено чинним законодавством.

#### **Фінансове забезпечення здійснювати з місцевого бюджету**

(тис.грн.)

№	Назва заходу	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Олімпіади	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

2.	Конкурс „Учень року”, «Клас року»	2,0	1,0	1,0	1,0	1,0
3.	Конкурс знавців української мови ім. П.Яцика	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
4.	Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської молоді ім. Т.Шевченка	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
5.	Конкурс читців поезії Т.Шевченка	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
6.	Конкурс - захист робіт МАН, обласні олімпіади	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
7.	Одноразова винагорода учням, які зайняли призові місця у III (обласному) та IV (всеукраїнському) етапах предметних олімпіад, конкурсі знавців української мови ім. П.Яцика, в II (обласному) та III (всеукраїнському) етапах конкурсу-захисту учнівських робіт МАН (одноразові виплати здійснюються відповідно до Положення), спортивних змаганнях.	1,5	22,0	23,0	24,0	25,0
8.	Одноразова винагорода учителям, учні яких зайняли призові місця у III (обласному) та IV (всеукраїнському) етапах предметних олімпіад, конкурсі знавців української мови ім. П.Яцика, в II (обласному) та III (всеукраїнському) етапах конкурсу-захисту учнівських робіт МАН(одноразові виплати здійснюються відповідно до Положення).	-	27,0	27,0	30,0	32,0
9.	Всеукраїнська військово-патріотична, спортивна гра	-	3,0	3,0	3,0	3,0



	«Сокіл» («Джура»)					
10.	Конкурс «Знавці права», «Світ моїх прав».	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
11.	Конкурси патріотичного та туристсько-красознавчого напрямку.	-	1,0	1,0	1,0	1,0
12.	Обласні конкурси та змагання науково-технічного напрямку.	-	5,0	5,0	5,0	5,0
13.	Обласні, всеукраїнські, міжнародні конкурси та фестивалі художньо-естетичного та декоративно-ужиткового напрямку, спортивних змаганнях	7,5	10,0	10,0	10,0	10,0
14.	Витрати на години гурткової роботи	20,2	43,2	43,2	43,2	43,2
	годин МАН	16,0	33,0	33,0	33,0	33,0
	по роботі з обдарованими дітьми					
	<b>Всього:</b>	<b>53,5</b>	<b>151,5</b>	<b>151,5</b>	<b>155,5</b>	<b>159,5</b>

### 9. Очікувані результати

Виконання даної Програми дасть змогу:

1. Створити в об'єднаній територіальній громаді систему виявлення, підтримки, розвитку, навчання та виховання здібних, обдарованих і талановитих учнів;
2. Удосконалити форми та методи роботи з даною категорією дітей в урочний та позаурочний час;
3. Створити творче середовище, яке сприятиме розвитку природних можливостей кожного учня;
4. Стимулювати співпрацю закладів освіти об'єднаної територіальної громади;
5. Підвищити рівень професійної компетентності педагогів у виборі форм, методів, засобів, технологій навчання і виховання;
6. Поширити досвід використання нових педагогічних та інформаційних технологій для забезпечення якісної освіти обдарованих дітей.
7. Підвищити якість навчання і виховання здобувачів освіти в цілому, а також соціальний престиж освіти.

Начальник відділу освіти, охорони здоров'я,  
культури, молоді та спорту

В.А. Морозова